

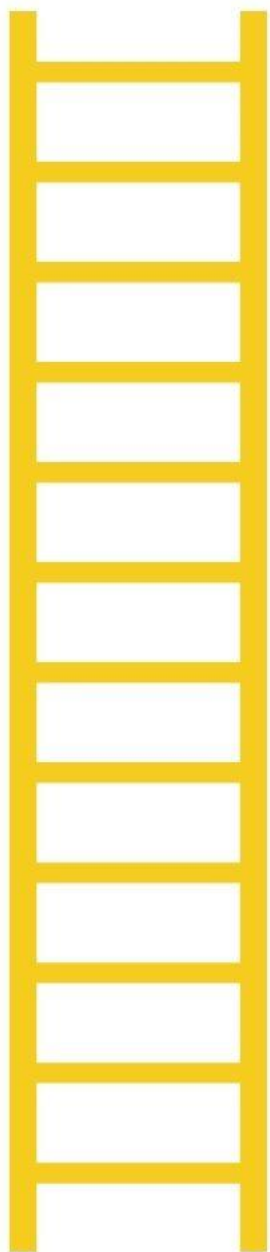
Stress

Hoi!
Ik ben Helga

Wat is stress

Veilig en verbonden

Ontspannen, open, in contact, herstel

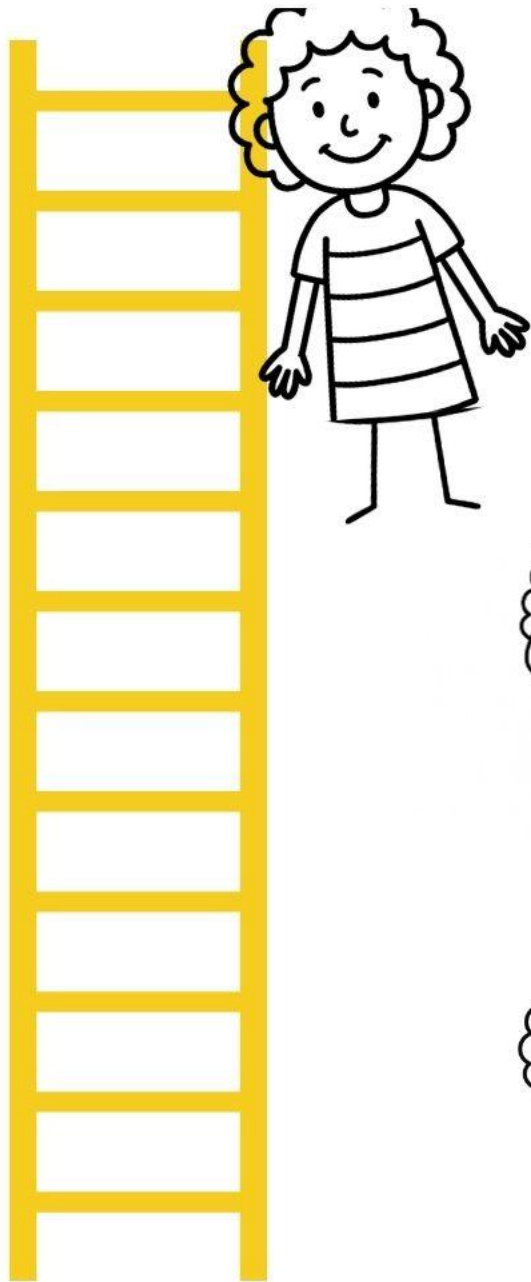
Actief en alert

Vechten of vluchten, actie, spanning

Afgesloten en verlamd

Bevriezen, terugtrekken, weinig energie

Veilig en verbonden

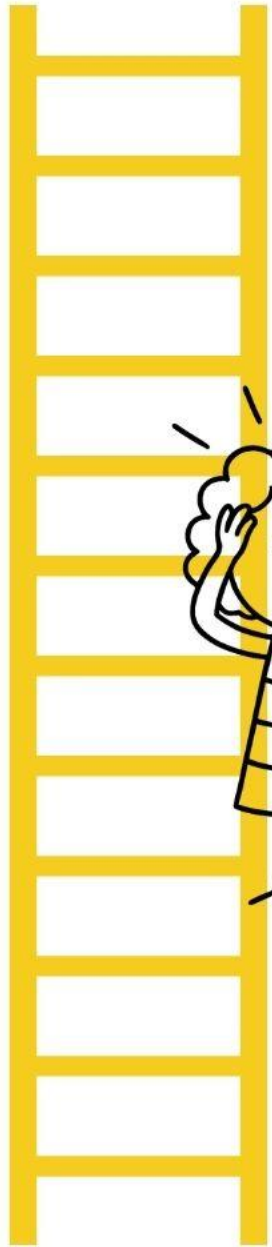
Ontspannen, open, in contact, herstel

Actief en alert

Vechten of vluchten, actie, spanning

Afgesloten en verlamd

Bevriezen, terugtrekken, weinig energie

Veilig en verbonden

Ontspannen, open, in contact, herstel

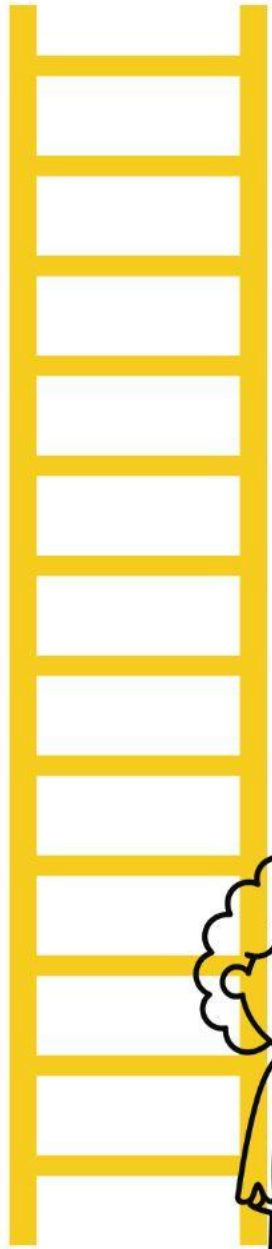
Actief en alert

Vechten of vluchten, actie, spanning

Afgesloten en verlamd

Bevriezen, terugtrekken, weinig energie

Veilig en verbonden

Ontspannen, open, in contact, herstel

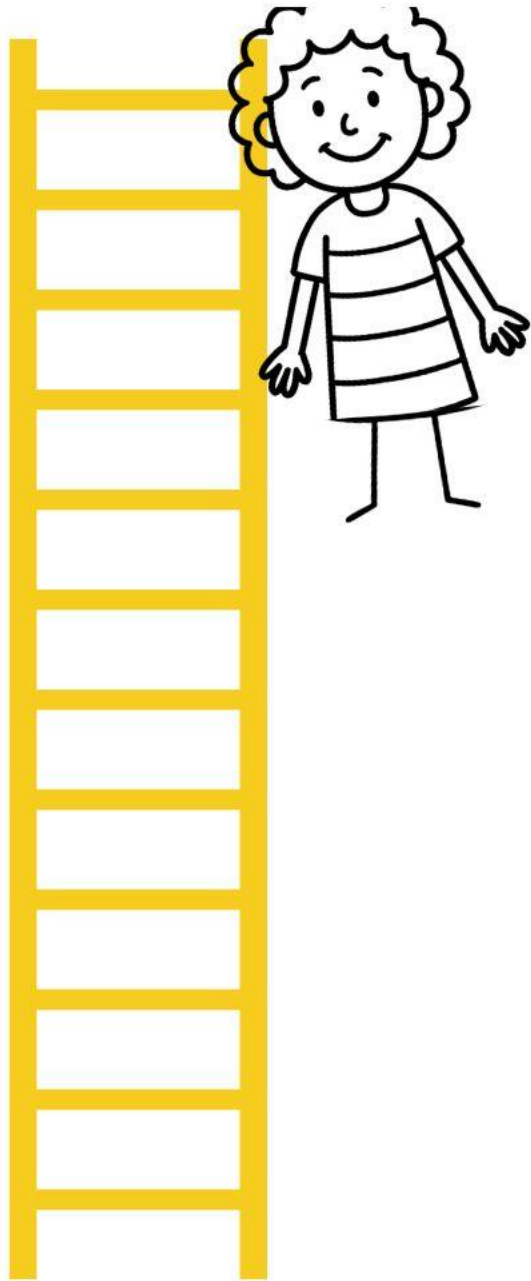
Actief en alert

Vechten of vluchten, actie, spanning

Afgesloten en verlamd

Bevriezen, terugtrekken, weinig energie

Veilig en verbonden

FYSIEK

De adem is rustig.
De hartslag is stabiel.
De spijsvertering werkt.
Het immuunsysteem kan zijn werk doen.

ERVARING

Je voelt je aanwezig.
Je hebt overzicht.
Contact met anderen voelt vanzelfsprekend.
Je kunt schakelen tussen doen en zijn.

Actief en alert

FYSIEK

De hartslag versnelt.

De ademhaling wordt oppervlakkiger.

Er gaat meer bloed naar armen en benen.

Spijsvertering en herstel komen op een lager pitje te staan.

ERVARING

Je voelt druk.

Je staat 'aan'.

De aandacht vernauwt.

Er is onrust of spanning.

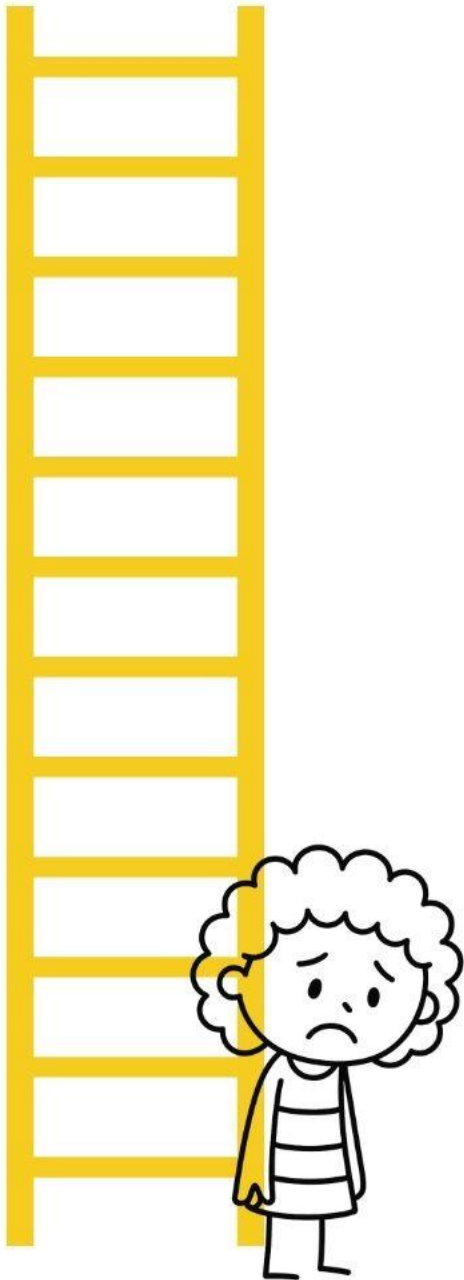
Afgesloten en verlamd

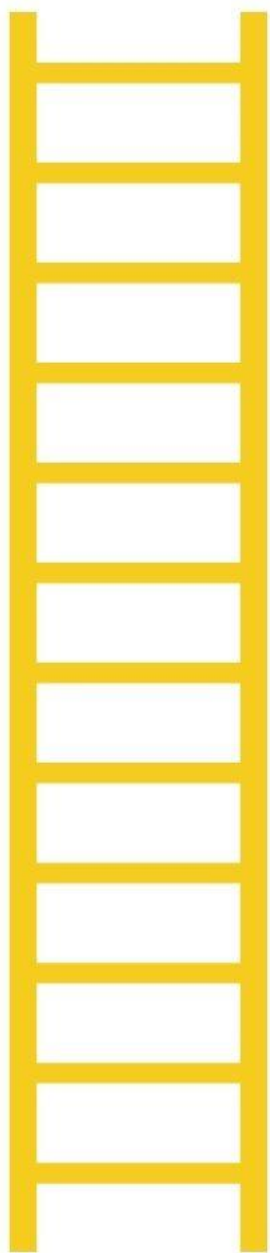
FYSIEK

Hartslag en bloeddruk kunnen dalen.
Adem oppervlakkig of bijna niet voelbaar.
Spieren slap of juist zwaar.
Spijvertering traag.
Immuunsysteem onder druk.

ERVARING

Leegte.
Vlakheid.
Futloos.
Afstand tot jezelf en anderen.

Veilig en verbonden

Ontspannen, open, in contact, herstel

Actief en alert

Vechten of vluchten, actie, spanning

Afgesloten en verlamd

Bevriezen, terugtrekken, weinig energie

Acute en chronische stress

Acuut (plotseling)

- Adrenaline
- Cortisol als bedreiging wat langer duurt
- Herstel

Langdurig

- Cortisol blijft permanent hoog
- Onderdrukt afweersysteem
- Onderdrukt spijsvertering

Stress

Stress kan ontstaan door wat we **denken**,
door wat ons lichaam **belast**,
en door de **context** waarin we leven.

Stress

Lichamelijk

Weinig slaap
Verkeerde voeding
Uitdroging
Ziekte
Hormonale schommelingen
Pijn

Psychologisch

Prestatiedruk
Zelfkritiek
Zorgen
Gedachten
Meningen van anderen
Erbij willen horen

Context

Drukke
Digitale prikkels
Werkcultuur
Onveilige omgeving
Licht
Geluid

Stress is een **lichamelijke reactie**,
geen persoonlijk falen.

Je zenuwstelsel beweegt **de hele dag**
tussen verschillende staten.

Psychologisch gevaar voelt voor je lichaam
net zo echt als fysiek gevaar.

Chronische stress ontstaat als het alarmsysteem
te **lang aan blijft** staan.

**Schudden
maar**

Stress

Fijn dat je keek!
Helga

